

Chów kaczek alternatywą dla hodowców świń

Produkcja trzody chlewnej stoi pod znakiem zapytania, a sami rolnicy i właściciele hodowli są zdezorientowani. Powodem takiego stanu jest afrykański pomór świń (ASF). Choroba wirusowa szerząca się dosyć szybko i atakująca świnie domowe oraz dziki. W przypadku wystąpienia ASF w stadzie, śmiertelność sięga 100%. Naraża to kraj na olbrzymie straty finansowe, a także ograniczenie sprzedaży i wywozu świń oraz wieprzowiny w kraj jak i poza jego obręb. Przy stwierdzeniu zainfekowania świń w gospodarstwie, Inspekcja Weterynaryjna podejmuje natychmiastowe działania mające na celu zlikwidowanie ogniska ASF i ustalenie źródła choroby, a także sprawdza czy nie doszło do transmisji choroby na inne gospodarstwa. Hodowcy trzody chlewnej gospodarstw, w których stwierdzono występowanie ASF, będą zmuszeni zlikwidować hodowlę i znaleźć alternatywę dla swojej produkcji.

Decyzja o zmianie profilu produkcji jest niezmiernie trudna, ponieważ wiąże się z całkowitą lub częściową zmianą organizacji i struktury gospodarstwa, jakby nie patrzeć, wyspecjalizowanego w danej dziedzinie produkcji. Zmiany działalności dotyczyć mogą wyposażenia technicznego, maszyn, budynków, zasobów ziemi, rynku zbytu oraz kapitału ludzkiego. Głównym argumentem przemawiającym za zmianą profilu produkcji jest aspekt finansowy gospodarstwa, czyli dochód. Zależność dochodu uwarunkowana jest lokalizacją gospodarstwa względem rynku zbytu.

Alternatywą działań dostosowanych do zmiany kierunku produkcji może być chów i hodowla kaczek, nie wymagające dużych nakładów kapitałowych. Technologia chowu jest nieskomplikowana, a cykl produkcyjny krótki. Kaczki doskonale przystosowane są do naszych, krajowych warunków środowiskowych. Zmiana kierunku działalności z produkcji trzody chlewnej na produkcję drobiu wodnego (kaczek) nie wymaga dużych nakładów finansowych, jeżeli posiadamy użytki zielone i rolne, budynki oraz wybiegi. Dodatkowe koszty związane są z zakupem zwierząt do stada w ramach jego wymiany oraz pasz uzupełniających.

W polskich hodowlach najczęściej spotkać można dwie rasy kaczek:

- 1) Kaczka Pekin (90%)
- 2) Kaczka Piżmowa (10%)

Tabela 1. Porównanie cech kaczki pekin i kaczki piżmowej.

Cechy	Kaczka pekin	Kaczka piżmowa
Wydajność rzeźna	63-68%	72-76%
Mięso	Grubowłókniste, tłuste	Drobnowłókniste, nie jest otłuszczone
Nieśność [szt./r]	140-180	140-200
Dojrzałość płciowa	29 – 30 tyg.	21 -26 tyg.
Waga	Kaczor - 5 kg Kaczka – 2,5 kg	Kaczor - 3,5 kg Kaczka – 3,0 kg
Chów	Każdy	Ekstensywny

Mieszzańce międzygatunkowe kaczora piżmowego x kaczki pekin, zwane „mulard”, charakteryzują się dobrym umięśnieniem i mniejszym otłuszczeniem niż kaczki pekin.

W Polsce najczęściej spotyka się chów kaczek w systemach ekstensywnym, półekstensywnych oraz w chowie z wykorzystaniem zbiorników wodnych. Chów ekstensywny jest chowem ekologicznym, przydomowym oraz tanim. Małe stada kaczek korzystają z naturalnych żerowisk, które dostarczają 30% zapotrzebowania na paszę. Żywienie odbywa się paszami gospodarskimi (zboże, okopowe). Kaczki to drób wodny, wszystkożerny i najbardziej odporny z gatunków drobiu pierzastego.

Kaczki piżmowe, w porównaniu do kaczek pekin są bardzo wrażliwe na niedobór białka (aminokwasy egzogenne), prowadzący do odkładania niepożądanego tłuszczu. Natomiast kaczki pekin mają wysokie

zapotrzebowanie na witaminę PP (niacyna – dawka 70-50 mg/kg). Pamiętajmy także o wit. A (8000 – 10000 j.m./kg), wit. D₃ (2500j.m./kg), wit. E (20 mg/kg), ponieważ drób wodny bardzo szybko reaguje na deficyt witamin i składników mineralnych.

W czasie rozpoczęcia okresu reprodukcji zalecana się 16-18 % koncentracji białka w mieszankach paszowych, wapń (Ca) powinien sięgać 3,1%, a fosfor (P) – 0,45%. Poziom białka, wapnia obniżamy w etapie spoczynku lub przepierzania się.

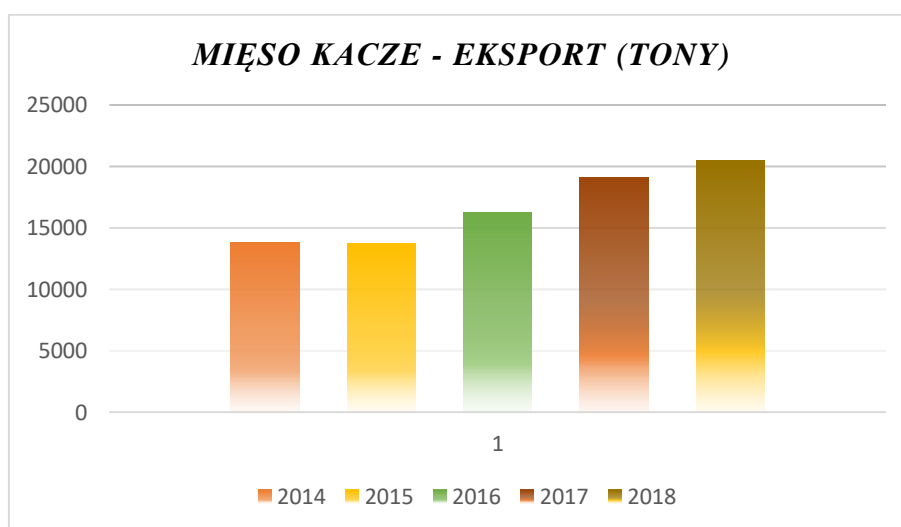
Budynki po wcześniejszych produkcjach, nie wymagają dużych nakładów środków i materiałów budowlanych, ale muszą spełniać warunki funkcjonalne zarówno dla obsługi jak i drobiu wodnego.

Kaczki preferują naturalne oświetlenie. W nocy, ze względu na płochliwość kaczek, wprowadzamy światło np. niebieskie lub białe o niskim natężeniu. W pomieszczeniach inwentarzowych panująca temperatura i wilgotność powietrza zależą od wieku ptactwa. Zalecana wilgotność powietrza 60-70%. W wychowalniach stosuje się elektryczne kwoki (dodatkové źródło ciepła).

Wiek kaczek	Temperatura pomieszczenia (pod kwoką)	Temperatura pomieszczenia (bez kwoki)
1 tyg.	32 -30	24 - 22
2 tyg.	30 – 28	22 – 20
3 tyg.	28 – 26	22 - 20
4 tyg.	26 – 24	20 - 18
5 tyg.	Temp. pomieszczenia lub wybiegu bez dogrzewania	20 - 18

W pomieszczeniach inwentarskich właściwa wentylacja nie powinna powodować przeciągów, nadmiernej utraty ciepła oraz być na tyle wydajna aby nie dochodziło do skraplania pary wodnej i wzrostu stężenia szkodliwych gazów.

Spożycie mięsa kaczego w Polsce regularnie wzrasta. Społeczeństwo coraz chętniej sięga po ten rodzaj mięsa, ze względu na jego walory smakowe, kruchość, soczystość. Mięso drobiu wodnego ma również ukryte właściwości odżywcze m.in., duża zawartość białka, dobre źródło fosforu (P), żelaza (Fe), potasu (K), witamin z gr. B. Mięso naszych krajowych kaczek cieszy się nielubianym zainteresowaniem wśród społeczeństwa m.in. Niemiec i Litwy. Do tych państw eksportuje się znaczną część rodzimej produkcji kaczek.

W roku 2018 mięso kaczki zasililo zagraniczne rynki w ponad 20 tys. ton produktu i wartosc ta ciagle rośnie. W kraju rowniez obserwuje się wzrost zainteresowania produktem. Podsumowujac powyższe wiadomosci mozna stwierdzic, iz chow i hodowla kaczek stanowi jedna z lepszych alternatyw dla produkcji trzody chlewnej.

Literatura:

- 1) Opracowanie pod redakcja Doroty Jamroz i Andrzeja Potkanskiego, *Zywienie zwierzat i paszoznawstwo. Podstawy szczegolowego zywienia zwierzat. Tom 2*; Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2004.
- 2) Alice Stern , *Przydomowy chow drobiu*, Multico Oficyna wydawnicza.
- 3) Glowny Inspektorat Weterynarii, *Informacja dla hodowcow trzody chlewnej dotyczaca afrykanskiego pomoru swin*.
- 4) Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie 2015, *Hodowla i Tucz drobiu wodnego w Polsce*.
- 5) Zdjęcie tytułowe źródło: *Tapetus.pl*
- 6) Dodatkowe źródło informacji : *Internet*
- 7) www.kipdip.pl